

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра англійської філології і перекладу

УЗГОДЖЕНО
 Декан

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

_____ Н. Ладогубець
 «__» _____ 2021 р.

_____ А. Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Переклад в авіаційній галузі»

Освітньо-професійна програма: «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Форма навчання	Семестр	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР /К.р.	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна:	5	120/4	-	51	-	69	-	-	диф. залік 5с
Заочна	5,6	120/4	-	12	-	108	1 к-6 с	-	диф. залік 6с

Індекс: НБ-8-035/21-3.7

Індекс: НБ-8-035з/21-3.7

СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 2 з 10	

Робочу програму навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-8-035/21, № РБ-8-035/21, № НБ-8-035з/21, № РБ-8-035з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

старший викладач кафедри англійської філології і перекладу _____ Пилипчук М.Л.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» – кафедри англійської філології і перекладу, протокол № ___ від _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Сидоренко С.І.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № ___ від «___» _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ Кокарєва А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	4
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	5
2.3. Тематичний план	6
2.4. Завдання на контрольну (домашню роботу)	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі авіаційного перекладу.

Метою викладання дисципліни є опанування предметних знань з авіаційної галузі, розвиток перекладацьких умінь студентів та навичок роботи у межах фахового авіаційного дискурсу.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основами авіації;
- вивчення термінологічної лексики авіаційної галузі;
- формування практичних навичок перекладу фахової авіаційної літератури з англійської на українську мову та навпаки.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

- володіти англійською та українською авіаційною термінологією та адекватно використовувати її для розв'язання професійних завдань;
- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями авіаційної галузі державною та іноземними мовами усно й письмово.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до перекладу текстів авіаційної тематики;
- здатність адекватно використовувати англійську та українську авіаційну термінологію для розв'язання професійних завдань;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Практика усного та писемного мовлення (англійська мова)», «Практична граматики англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Ділова українська мова», та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Комп'ютерний переклад», «Теорія перекладу», «Основи професійної діяльності перекладача», «Практика усного перекладу».

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 5 з 10	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «**Основи авіаційного перекладу**», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль 1. Основи авіаційного перекладу

Інтегровані вимоги до модуля № 1: у результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 «Основи авіаційного перекладу» здобувач повинен **знати** основи авіації та специфіку авіаційної галузі, основні лексичні, граматичні та жанрово-стилістичні особливості англійських та українських текстів з цивільної авіації; основні терміни та термінологічні сполучення авіаційної галузі українською та англійською мовами; **вміти** перекладати оригінальну фахову авіаційну літературу; володіти лексику терміносистеми цивільної авіації; аналізувати граматичні та лексичні особливості англійського й українського науково-технічного тексту фахової мови авіації.

Тема 1. Історія авіації. Зародження авіації в Україні. Історія авіації. Створення перших літальних апаратів. Перший політ братів Райт: початок історії авіації. Зародження авіації в Україні. Історичні шляхи розвитку України як авіаційної держави. Вимоги до перекладача авіаційної літератури.

Тема 2. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО). Історія створення ІКАО. Паризька мирна конференція 1919 року. Чиказька конвенція про цивільну авіацію 1944 року. Цілі та завдання ІКАО. Підрозділи та Регіональні бюро ІКАО. Сучасні напрямки діяльності ІКАО. Представництво ІКАО в Україні. Переклад авіаційних аббревіатур та скорочень.

Тема 3. Основні виробники ПС. Світові лідери-виробники ПС. Компанія Boeing. Льотно-технічні характеристики сім'ї літаків компанії Boeing. Семантичний механізм утворення авіаційної термінології: утворення термінів шляхом зміни значень звичайних слів; терміни, утворені за схожістю зовнішніх ознак; терміни, утворені називанням за схожістю функцій; терміни, утворені шляхом суміжності понять; терміни, утворені називанням за аналогією понять; терміни, утворені шляхом уточнення значення.

Тема 4. Основи аеродинаміки. Основні поняття та закони аеродинаміки. Аеродинамічні сили та аеродинамічні характеристики крила літака. Динаміка польоту. Швидкісні режими польоту. Аеродинамічні поверхні керування літаком. Полісемія в англійській авіаційній термінології.

Тема 5. Основні елементи конструкції ПС. Принципи роботи основних елементів конструкції фюзеляжу, крила, хвостової частини, шасі. Типи та класи повітряних суден. Афіксальна система авіаційної термінології. Суфікси, які використовують при утворенні англійських авіаційних термінів.

Тема 6. Гелікоптер. Історія створення гелікоптерів. Ігор Сікорський – батько гелікоптеру. Основні елементи конструкції гелікоптеру. Принципи роботи гелікоптеру. Типи гелікоптерів. Основні конструкторські бюро гелікоптерів. Роль гелікоптерів у сучасній авіації. Основні способи утворення авіаційних термінів.

Тема 7. Бортове обладнання кабіни пілотів. Кабіна екіпажу. Основні прилади кабіни екіпажу та їх функції. Система керування польотом. Аналіз термінів, утворених шляхом суміжності понять.

Тема 8. Двигуни. Характеристика основних типів авіаційних двигунів. Принципи роботи авіаційних двигунів. Реактивні двигуни. Основні складові реактивних двигунів. Основні види реактивних двигунів. Турбогвинтові двигуни. Основні фірми-виробники авіаційних двигунів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 6 з 10	

Переклад авіаційних термінів – похідних слів. Структурно-семантичний аналіз термінів, утворених за допомогою префіксів.

Тема 9. Паливна система. Принципи роботи паливної системи. Основні складові паливної системи літака. Паливна система одномоторних/багатомоторних ПС. Способи подачі палива в двигун: перехресна подача палива. Надзвичайні ситуації, спричинені нестачею/витоком палива з двигуна. Авіаційні терміни-словосполучення.

Тема 10. Наземне обслуговування ПС. Особливості технічного огляду, інспектування та ремонту ПС. Перевірки типу А, В, С, D. Спеціалісти із наземного обслуговування ПС. Аеродромне обслуговування ПС. Основні способи утворення авіаційних термінів. Іншомовні елементи в англійській авіаційній термінології. «Фальшиві друзі перекладача».

Тема 11. Загальні принципи облаштування аеропортів. Асоціація аеропортів світу. Типи аеропортів. Класифікація аеропортів. Міжнародні аеропорти. Будівля терміналу. Облаштування аеровокзалу. Служби аеропорту. Пошук та рятування. Представництва авіакомпаній в аеропорту. Процедура реєстрації. Елементи жаргонної та розмовної лексики в англійській авіаційній термінології.

Тема 12. Загальні принципи облаштування аеродромів. Структура аеродрому. Поняття та функції льотного поля. Контрольно-диспетчерська вежа. Службово-технічна територія. Освітлення злітно-посадкових служб, рульові доріжки. Злітно-посадкова смуга, оснащена для посадки за приладами. Полісемія в англійській авіаційній термінології. Синоніми в англійській авіаційній термінології.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Усього	Практ. заняття	СРС	Усього	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль №1 «Основи авіаційного перекладу»							
		5 семестр			5 семестр		
1.1	Історія авіації. Зародження авіації в Україні.	5	2	3	3	1	2
1.2	Вимоги до перекладача авіаційної літератури.	4	2	2	3	-	3
1.3	Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO).	5	2	3	3	-	3
1.4	Переклад авіаційних абревіатур та скорочень.	6	2	4	3	-	3
1.5	Основні виробники ПС.	4	2	2	3	1	2
1.6	Семантичний механізм утворення авіаційної термінології.	5	2	3	3	-	3
1.7	Основи аеродинаміки.	5	2	3	4	1	3
1.8	Полісемія в англійській авіаційній термінології.	5	2	3	2	-	2
1.9	Основні елементи конструкції ПС.	5	2	3	3	1	2
1.10	Афіксальна система авіаційної термінології.	4	2	2	3	-	3
Усього за 5 семестр					30	4	26
1.11	Гелікоптер.	6	2	4	6 семестр		
					5	1	4
1.12	Основні способи утворення авіаційних термінів.	4	2	2	5	-	5

1	2	3	4	5	6	7	8
1.13	Бортове обладнання кабіни пілотів.	6	2	4	7	1	6
1.14	Аналіз термінів, утворених шляхом суміжності понять.	4	2	2	5	-	5
1.15	Двигуни.	4	2	2	6	1	5
1.16	Структурно-семантичний аналіз термінів, утворених за допомогою префіксів.	6	2	4	5	-	5
1.17	Паливна система.	4	2	2	6	1	5
1.18	Авіаційні терміни-словосполуки.	4	2	2	4	-	4
1.19	Наземне обслуговування ПС.	4	2	2	6	1	5
1.20	Іншомовні елементи в англійській авіаційній термінології.	5	2	3	6	-	6
1.21	Загальні принципи облаштування аеропортів.	4	2	2	5	1	4
1.22	Елементи жаргонної та розмовної лексики в англійській авіаційній термінології.	5	2	3	4	-	4
1.23	Загальні принципи облаштування аеродромів.	4	2	2	6	1	5
1.24	«Фальшиві друзі перекладача».	4	2	2	6	-	6
1.25	Синоніми в англійській авіаційній термінології.	5	2	3	4	-	4
1.26	Модульна контрольна робота №1	3	1	2	-	-	-
1.27	Контрольна (домашня) робота.	-	-	-	8	-	8
1.28	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	2	1	1
Усього за 5 семестр		120	51	69			
Усього за 6 семестр					90	8	82
Усього за модулем №1		120	51	69	120	12	108
Усього за навчальною дисципліною		120	51	69	120	12	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у шостому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення практичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Завдання на контрольну роботу розміщені кафедрою англійської філології і перекладу в електронному репозитарії НАУ. Виконання контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідним викладачем кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та тем навчального модуля «Основи авіації» та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу навчального матеріалу;
- репродуктивний метод;
- метод рольової гри;
- метод моделювання виробничих ситуацій.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні практичних занять, самостійному вирішенні навчальних задач, роботі з навчальною літературою.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 8 з 10	

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Акмалдінова О.М., Будко Л.В., Карпенко М.В. та ін. Aircraft and Engine Design. – К.: НАУ, 2002. – 203 с.
- 3.2.2. Гільченко Р.О. Англо-український навчальний словник авіаційних термінів. – К.: Поліфаст, 2005. – 285 с.
- 3.2.3. Гудманян А.Г., Іванова Н.І., Translation of the official documents on civil aviation. Навчальний посібник. – К.: НАУ, 2005. – 140 с.
- 3.2.4. Гудманян А.Г., Сулова Г.А., Журавльова О.М. Англійська мова. Technical translation in the sphere of aviation. – К.: НАУ, 2005. – 70 с.
- 3.2.5. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – К.: Вид. дім. "KM Academia", 2000. – 218 с.
- 3.2.6. Скороходько Е.Ф. Сучасна англійська термінологія: Навчальний посібник. – К.: Український інститут лінгвістики і менеджменту, 2002. – 76 с.
- 3.2.7. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. – Вінниця: Нова Книга, 2001. – 520 с.

Допоміжна література

- 3.2.8. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста з військового перекладу. – К.: ВІКНУ, 2000. – 72 с.
- 3.2.9. Зарицький М.С. Актуальні проблеми українського термінознавства: Підручник. – К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка»"; ТОВ "Фірма «Періодика»", 2004. – 128 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

- 3.3.1. Пилипчук М.Л. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни "Переклад в авіаційній галузі" для студентів освітнього ступеня бакалавра [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/47241>.
- 3.3.2. Oxford English for Aviation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vancesclass.pbworks.com/w/file/etch/95013737/Oxford%20English%20for%20Aviation%20Book.pdf>.
- 3.3.3. Пилипчук М.Л. Лексико-граматичні особливості англійської мови та їх відтворення в перекладі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/36015>.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
	5 семестр	6 семестр
Виконання тестових перекладів	106.×5 = 50	106.×4 = 40
Відповіді на практичних заняттях	56.×6 = 30	-
Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 9 з 10	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				